

XII KONKURS WIEDZY OBYWATELSKIEJ I EKONOMICZNEJ

TEST ETAPU SZKOLNEGO, 3 LISTOPADA 2014 R.

ARKUSZ ZADAŃ

- Sprawdź, czy:
 - arkusz z zadaniami zawiera 10 stron.
 - karta odpowiedzi zawiera 3 strony.Ewentualne braki lub błędy zgłoś nauczycielowi przed rozpoczęciem rozwiązywania testu.
- Zakoduj kartę odpowiedzi kodem przydzielonym przez członka komisji.
- Wszystkie odpowiedzi – zarówno na zadania zamknięte jak i otwarte – zaznacz lub zapisz na karcie odpowiedzi. Ocenie podlega tylko karta odpowiedzi.
- W każdym zadaniu zamkniętym tylko jedna odpowiedź jest poprawna. Za wybranie większej liczby odpowiedzi otrzymasz 0 punktów za zadanie.
- Maksymalnie możesz zdobyć 48 punktów.
- Czas przeznaczony na rozwiązanie zadań oraz przeniesienie wszystkich odpowiedzi na kartę odpowiedzi to 90 minut.
- Po zakończeniu pisania oddaj nauczycielowi tylko kartę odpowiedzi. Arkusz zadań zabierz ze sobą.

ZASADY WYPELNIANIA KARTY ODPOWIEDZI

- Rozwiązania zaznaczaj/zapisuj czarnym lub niebieskim długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
- Odpowiedź na dane zadanie zamknięte zaznacz dokładnie zamalowując kratkę znajdującą się po lewej stronie litery odpowiedzi, np. gdy wybrałeś A:

1. A B C D

Kratka powinna być zamalowana jak najpełniej. Staraj się nie wykraczać poza jej obręb. Jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenia zaznacz kółkiem i zamaluj inną odpowiedź:

1. A B C D

Błędna odpowiedź możesz zaznaczyć tylko raz.

- Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
- Prosimy cię o zachowanie czystości i schludności karty odpowiedzi. W szczególności zwróć uwagę, aby nie:
 - zamalować więcej niż jednej kratki w zadaniu,
 - poprawiać raz zaznaczonej odpowiedzi,
 - nanosić jakiegokolwiek znaków poza kratkami,
 - używać ołówka i gumki,
 - zginać karty.

Zaznacz jedną prawidłową odpowiedź.

Zadanie 1. (0-1)

Które z poniższych działań Anny Nowak można uznać za zgodne z ideą społeczeństwa obywatelskiego?

- A. założenie stowarzyszenia „Działaj z nami”
- B. wystartowanie w wyborach na radną gminy
- C. założenie lokalnego portalu internetowego „Głos Zegarkowa”
- D. każde z powyższych

Zapoznaj się z materiałem i, o ile będzie to możliwe, wykorzystaj go do rozwiązania zadań 2, 42 i 43.

„Nie ma demokracji bez udziału obywateli. Tam, gdzie obywatele nie interesują się życiem publicznym, demokracja jest bardzo krucha.”

Jan Nowak-Jeziorański (1914-2005)

Źródło: http://pl.wikiquote.org/wiki/Jan_Nowak-Jeziora%C5%84ski z dn. 19.09.2014.

Zadanie 2. (0-1)

Jan Nowak-Jeziorański mówi o potrzebie demokracji partycypacyjnej. Jednym z czynników sprzyjających szerokiemu udziałowi obywateli w demokracji jest gwarancja ochrony ich praw. Wskaż rodzaj demokracji, w którym prawa mniejszości obywateli są lepiej chronione, a dzięki temu demokracja partycypacyjna może lepiej funkcjonować.

- A. wyborcza
- B. liberalna

Zapoznaj się ze zdjęciami i wykorzystaj je do rozwiązania zadanie 3.

A

B

C

D

Źródło: Wikimedia Commons z dn. 09.10.2014 r.

Zadanie 3. (0-1)

Wskaż premiera, który objął urząd w wyniku wyborów do tzw. Sejmu kontraktowego w 1989 r.

- A.
- B.
- C.
- D.

Zadanie 4. (0-1)

Co było bezpośrednią konsekwencją podpisania tzw. porozumień sierpniowych w 1980 r.?

- A. zarejestrowanie NSZZ Solidarność
- B. powstanie niekomunistycznego rządu
- C. przywrócenie działalności NSZZ Solidarność
- D. przeprowadzenie pierwszych wolnych wyborów do Sejmu

Zadanie 5. (0-1)

Wskaż element odróżniający mediacje od negocjacji.

- A. gwarancja uniknięcia eskalacji konfliktu
- B. możliwość stosowania w rozmowach handlowych
- C. obecność w rozmowach osoby niebędącej stroną sporu
- D. dążenie do znalezienia rozwiązania uwzględniającego interesy wszystkich stron

Zadanie 6. (0-1)

Uzupełnij zdanie.

W Żywcu w roku 2014 kilkakrotnie zgłaszano na policję przypadki zniszczenia murali przedstawiających Marka Edelmana poprzez zapisanie na nich treści antysemickich. Antysemityzm to postawa oparta na...

- A. nienawiści do przedstawicieli innych ras.
 B. nienawiści do przedstawicieli innych narodów.
 C. nienawiści do przedstawicieli narodu żydowskiego.
 D. nienawiści do przedstawicieli innej orientacji seksualnej.

Zadanie 7. (0-1)

Dla kogo jest charakterystyczne przywiązanie do tradycji, rodziny i religii?

- A. liberała B. socjalisty C. konserwatysty D. anarchisty

Zadanie 8. (0-1)

Przykładem jakiej mniejszości są mieszkający w Polsce Romowie i Tatarzy?

- A. rasowej B. etnicznej C. narodowej D. religijnej

Zapoznaj się z poniższym materiałem i, tam gdzie będzie to wskazane, wykorzystaj go do rozwiązania zadań 9-11 i 39.

Tabela 1

Oceny na skali 10-punktowej	Jak Pan(i) ocenia, jakie znaczenie dla ludzi takich jak (Pan)i mają wybory:															
	prezydenckie				parlamentarne				samorządowe				do Parlamentu Europejskiego			
	I '09	VII '09	I '14	VI '14	I '09	VII '09	I '14	VI '14	I '09	VII '09	I '14	VI '14	I '09	VII '09	I '14	VI '14
	w procentach															
Praktycznie nie mają znaczenia (punkty 1-2)	16	15	20	11	15	16	25	13	12	13	19	10	22	19	31	24
Raczej mało ważne (punkty 3-5)	20	20	27	24	22	21	25	27	21	20	23	22	25	25	29	30
Raczej ważne (punkty 6-8)	31	32	27	27	32	30	27	26	33	32	28	30	30	28	23	23
Bardzo ważne (9-10)	31	31	25	36	29	30	21	31	32	32	27	36	20	23	13	20
Trudno powiedzieć	2	2	2	1	2	3	3	3	2	2	2	2	3	4	4	3
Średnia ocen:	6,53	6,53	5,88	6,85	6,40	6,37	5,49	6,53	6,69	6,61	6,07	6,96	5,59	5,80	4,75	5,31

Tabela 2

Czy w wyborach [...] wolał(a)by Pan(i) głosować:	Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach samorządowych?		
	Tak	Jeszcze nie wiem	Nie
	w procentach		
do rady Pana(i) gminy/miasta			
- na kandydatów związanych z obecnymi władzami Pana(i) gminy/miasta (35%)*	40	25	25
- na kandydatów niezwiązanych z obecnymi władzami Pana(i) gminy/miasta (40%)	40	43	35
Trudno powiedzieć (25%)	20	32	40
na wójta/burmistrza/prezydenta miasta			
- na osobę obecnie sprawującą ten urząd, jeśli będzie kandydować (38%)	42	30	31
- na innego kandydata niż ten, które obecnie sprawuje urząd (42%)	42	47	38
Trudno powiedzieć (20%)	15	23	31

* Liczby w nawiasach oznaczają odsetek respondentów, którzy udzielili danej odpowiedzi na pytania o rodzaj kandydatów (związani z obecnymi władzami / niezwiązani / trudno powiedzieć), na których woleliby zagłosować.

Na podstawie: http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2014/K_112_14.PDF z dn. 16.09.2014.

Zadanie 9. (0-1)

W którym okresie taki sam odsetek respondentów uważał wybory prezydenckie i samorządowe za „bardzo ważne”?

- A. styczeń 2009 B. lipiec 2009 C. styczeń 2014 D. czerwiec 2014

Zadanie 10. (0-1)

Przedstawiciele której z grup respondentów najczęściej deklarują chęć zmiany władz samorządowych?

- A. osoby, które deklarują zamiar udziału w wyborach
- B. osoby, które nie wiedzą, czy wezmą udział w wyborach
- C. osoby, które deklarują, że nie wezmą udziału w wyborach

Zadanie 11. (0-1)

Jaki odsetek respondentów zamierza wziąć udział w wyborach do rad gmin?

- A. 35%
- B. 40%
- C. 100%
- D. na podstawie zamieszczonych danych nie można udzielić odpowiedzi na to pytanie

Zadanie 12. (0-1)

Wybory do których organów władzy centralnej i samorządowej mają w Polsce części charakter wyborów powszechnych?

- A. sędziowskich
- B. wykonawczych
- C. stanowiących i ustawodawczych

Zadanie 13. (0-1)

Który z poniższych organów zostanie wybrany bezpośrednio w wyborach samorządowych zaplanowanych na 16 i 30 listopada 2014 r.?

- A. wojewoda kujawsko-pomorski
- B. starosta bielski (woj. podlaskie)
- C. sołtys Starej Wsi w woj. opolskim
- D. wójt Gorzyc w woj. podkarpackim

Zadanie 14. (0-1)

Czy poniższe zdanie jest prawdziwe?

W Polsce jest więcej rad powiatów niż rad gmin.

- A. tak
- B. nie

Zadanie 15. (0-1)

Wskaż wspólną cechę wyborów Prezydenta RP i wyborów prezydenta Krakowa.

- A. zasięg terytorialny wyborów
- B. wiek uzyskania biernego prawa wyborczego
- C. długość kadencji, na którą zostaje się wybranym
- D. możliwość przeprowadzenia dwóch tur wyborów

Zadanie 16. (0-1)

Zadaniem którego z poniższych podmiotów jest prowadzenie rejonowych szkół podstawowych i gimnazjów?

- A. gminy
- B. powiatu
- C. Kuratorium Oświaty
- D. Ministerstwa Edukacji Narodowej

Zadanie 17. (0-1)

Które z poniższych zadań gmina wykonuje jako zadanie własne, a które jako zlecone?

- 1) prowadzenie ewidencji ludności
- 2) organizacja lokalnego transportu zbiorowego
- 3) wydawanie dowodów osobistych
- 4) utrzymywanie dróg gminnych
- 5) zapewnienie bezpieczeństwa poprzez działanie straży miejskiej

- A. własne: 1, 2, 4, 5; zlecone: 3
- B. własne: 1, 3; zlecone: 2, 4, 5
- C. własne: 2, 3, 4; zlecone: 1, 5
- D. własne: 2, 4, 5; zlecone: 1, 3

Zadanie 18. (0-1)

Uzupełnij zdanie.

Osiągnięcie przez gminę deficytu budżetowego oznacza sytuację, w której...

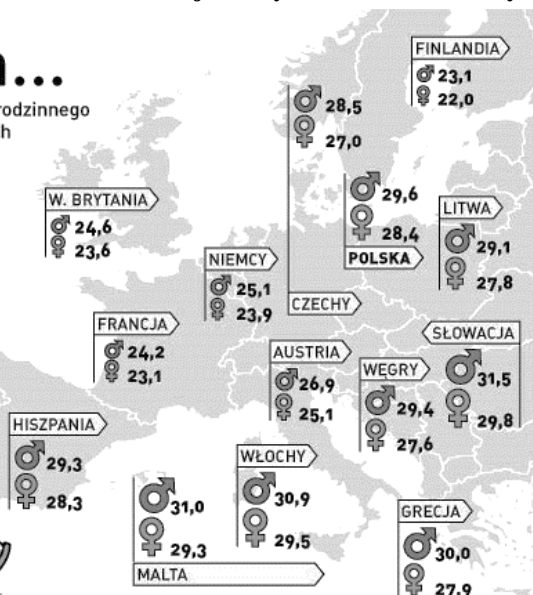
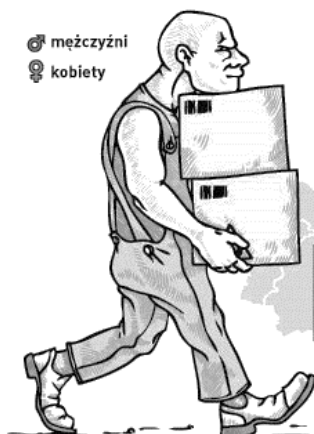
- A. dochody gminy są wyższe niż jej wydatki.
- B. dochody gminy są niższe niż jej wydatki.
- C. dochody gminy są równe wysokości jej wydatków.

Zapoznaj się z poniższym materiałem i, jeśli będzie to zasadne, wykorzystaj go do rozwiązania zadań 19-22.

Na swoim...

Średni wiek opuszczenia domu rodzinnego przez dzieci w wybranych krajach Europy (w latach)

♂ mężczyźni
♀ kobiety

Źródło: Eurostat 2007

infografika marsit wp.pl ©

Źródło: http://i.wp.pl/a/f/jpeg/29992/dom_wyprowadzka_infografika_610a.jpeg z dn. 17.09.2014.

Zadanie 19. (0-1)

W którym z poniższych krajów różnica między wiekiem opuszczenia domu rodzinnego przez kobiety i mężczyzn jest najmniejsza?

- A. Grecja B. Francja C. Finlandia D. Hiszpania

Zadanie 20. (0-1)

Opierając się wyłącznie na wykresie, odpowiedz na pytanie: czy poniższe zdanie jest prawdziwe?
Niezależnie od kraju, przeciętnie kobiety wyprowadzają się z domu szybciej niż mężczyźni.

- A. tak B. nie

Zadanie 21. (0-1)

Wskaż stolicę państwa sąsiadującego z Polską, w którym mężczyźni wyprowadzają się z domu najpóźniej.

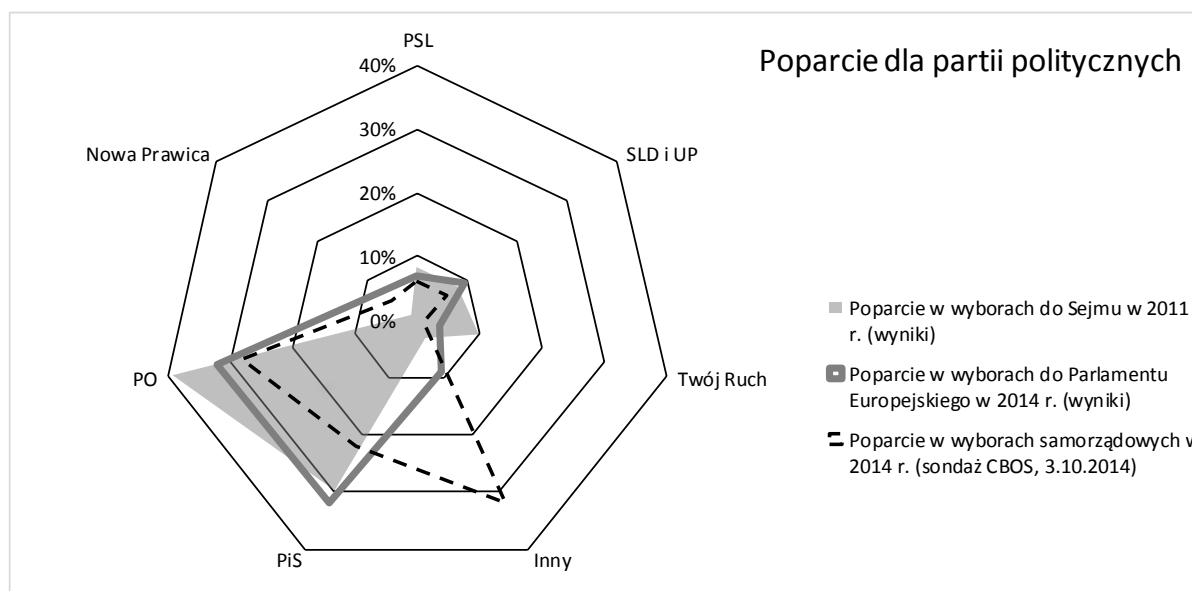
- A. Praga B. Wilno C. Bukareszt D. Bratysława

Zadanie 22. (0-1)

Spośród państw zaznaczonych na infografice, których jest więcej?

- A. państw minimalnych B. państw opiekuńczych

Zapoznaj się z wykresem i, jeśli będzie to zasadne, wykorzystaj go do rozwiązania zadań 23-25.

Źródło: Serwisy PKW i ewybory.eu z dn. 09.10.2014 r.

Zadanie 23. (0-1)

Wskaż partie polityczne tworzące koalicję rządową w latach 2011-2014.

- A. PO, PSL B. PiS, PSL C. PO, SLD-UP D. PO, PSL, TR

Zadanie 24. (0-1)

Na występowanie jakiego zjawiska mogą wskazywać dane przedstawione na wykresie?

- A. Poparcie dla koalicji rządzącej rośnie w miarę sprawowania przez nią rządów.
B. Poparcie dla tzw. partii buntu (Nowa Prawica, Twój Ruch) w 2014 r. jest zdecydowanie wyższe niż w 2011 r.
C. W wyborach samorządowych lokalne komitety mają silniejszą pozycję niż w wyborach krajowych i europejskich.
D. Obywatele wstydzą się przyznać przed ankierem do poparcia takich partii jak Prawo i Sprawiedliwość czy Nowa Prawica, przez co wyniki sondażowe tych partii są kilkukrotnie zaniżone w stosunku do wyborów.

Zadanie 25. (0-1)

Która z partii politycznych uwzględnionych na wykresie odnotowała największy względny spadek poparcia między wyborami do Sejmu w 2011 r. a wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2014 r.? Zwróć uwagę, że pytanie dotyczy zmiany względnej, czyli opierającej się na stosunku poparcia a nie tylko różnicy w punktach procentowych.

- A. Twój Ruch B. Nowa Prawica C. Platforma Obywatelska D. Prawo i Sprawiedliwość

Zadanie 26. (0-1)

Wskaż wspólną cechę Nowej Prawicy i Twojego Ruchu.

- A. przedstawiciele obu partii weszli do Parlamentu Europejskiego w 2014 r.
B. liderzy obu partii posługują się prowokacją w celu zwrócenia uwagi na siebie i postulaty swoich partii
C. programy obu partii są zgodne w zakresie legalizacji narkotyków, związków partnerskich, równouprawnienia płci

Zadanie 27. (0-1)

Która z instytucji/który z organów ma prawo unieważnić wybory parlamentarne w Polsce?

- A. Prezydent RP C. Trybunał Konstytucyjny
B. Sąd Najwyższy D. Państwowa Komisja Wyborcza

Zadanie 28. (0-1)

Spośród poniższych aktów prawnych wybierz ten, który w polskim porządku prawnym jest najważniejszy zgodnie z hierarchią aktów prawnych.

- A. Kodeks cywilny
B. Uchwała Rady Miasta Torunia o przyjęciu środków z Funduszu Spójności
C. Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej
D. Rozporządzenie MENiS ws. organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad

Zapoznaj się ze zdjęciami i wykorzystaj je do rozwiązania zadania 29-30.

A

B

C

Źródło: www.sejm.gov.pl z dn. 09.10.2014 r.

Zadanie 29. (0-1)

Wskaż prawidłowe przyporządkowanie osób do sprawowanych przez nie funkcji w październiku 2014 r.

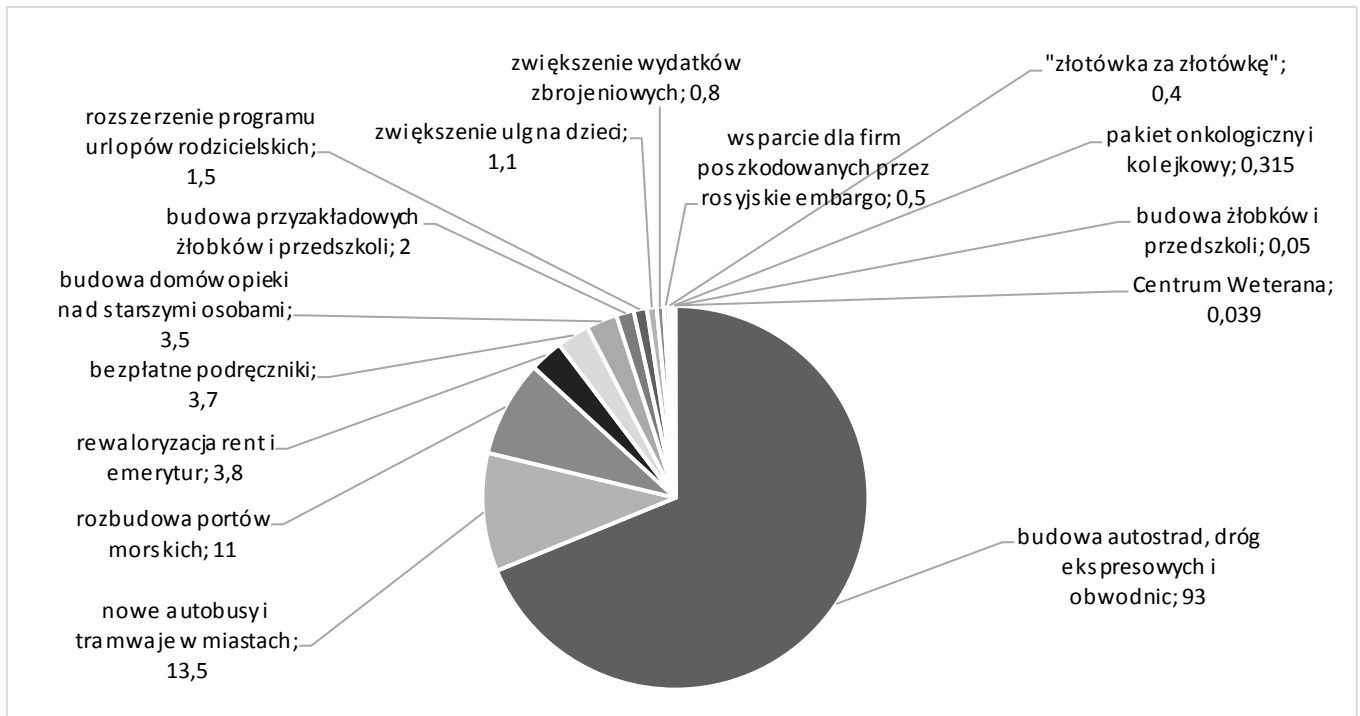
- A. A: marszałek Sejmu, B: minister spraw zagranicznych, C: premier
B. A: marszałek Sejmu, B: premier, C: minister spraw zagranicznych
C. A: premier, B: marszałek Sejmu, C: minister spraw zagranicznych
D. A: premier, B: minister spraw zagranicznych, C: marszałek Sejmu

Zadanie 30. (0-1)

W wyniku jakiego wydarzenia Donald Tusk podał swój rząd do dymisji we wrześniu 2014 r.?

- A. otrzymanie wotum nieufności od Sejmu
- B. spadek zaufania opinii publicznej do Donalda Tuska
- C. wybór Donalda Tuska na przewodniczącego Rady Europejskiej
- D. nieprzedstawienie budżetu na rok 2015 w konstytucyjnym terminie

Zapoznaj się z poniższym wykresem i jego opisem a następnie, o ile będzie to zasadne, wykorzystaj go do rozwiązania zadań 31-35.

Wykres przedstawia zestawienie kosztów realizacji planów przedstawionych przez Ewę Kopacz w exposé. Kwoty podano w miliardach złotych.

„Złotówka za złotówkę” to program skierowany do rodziców, którzy przekraczają próg dochodowy uprawniający ich do świadczeń choćby o złotówkę i tracą całe świadczenia. Zasada „złotówka za złotówkę” oznacza, że zamiast zabierać rodzicom całe świadczenie, rząd pomniejszy je tylko o taką kwotę, o jaką przekroczyli próg uprawniający do świadczenia. Rozwiązanie to ma wejść w życie od 2016 r.

Źródło: Money.pl, *Exposé Ewy Kopacz. Jej obietnice warte są 135 miliardów złotych* z dn. 09.10.2014 r.

Zadanie 31. (0-1)

Czym jest exposé?

- A. Exposé to program działań rządu, który premier przedstawia Sejmowi.
- B. Exposé to dokument, który kandydat na premiera musi przedstawić Prezydentowi wraz ze składem rządu.
- C. Exposé to coroczne wystąpienie premiera, który podsumowuje działania rządu i przedstawia priorytety na kolejny rok.
- D. Exposé to lista priorytetów rządu, którą kandydat na premiera prezentuje posłom i senatorom w celu otrzymania wotum zaufania.

Zadanie 32. (0-1)

Czy wykres przedstawia wszystkie wydatki budżetu państwa w 2015 r.?

- A. tak
- B. nie

Zadanie 33. (0-1)

Na ile został oszacowany łączny koszt realizacji exposé Ewy Kopacz?

- A. poniżej 100 mld zł
- B. 100-120 mld zł
- C. 120-140 mld zł
- D. ponad 140 mld zł

Zadanie 34. (0-1)

Realizacja działań zapowiedzianych przez premier Ewę Kopacz w ramach której z niżej wymienionych polityk pochłonie najwięcej wydatków?

- A. polityka morska
- B. polityka miejska
- C. budowa infrastruktury edukacyjnej i realizującej politykę społeczną
- D. zwiększenie wysokości i dostępności świadczeń społecznych

Zadanie 35. (0-1)

Które projekty wymienione w exposé przez premier Ewę Kopacz wchodzi w skład zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego?

- A. budowa autostrad
- B. rewaloryzacja rent i emerytur
- C. budowa żłobków i przedszkoli
- D. rozszerzenie programu urlopów rodzicielskich

Zadanie 36. (0-1)

Co stałoby się, gdyby rząd premier Ewy Kopacz nie otrzymał wotum zaufania?

- A. rząd podałby się do dymisji, a kandydata na nowego premiera wskazałby Sejm
- B. rząd podałby się do dymisji, a kandydata na nowego premiera wskazałby Prezydent
- C. rząd nie podałby się do dymisji, a Ewa Kopacz miałaby dwa tygodnie na zdobycie poparcia wśród posłów
- D. rząd zostałby zdymisjonowany, a Prezydent miałby prawo do podjęcia decyzji o organizacji wyborów parlamentarnych

Zadanie 37. (0-1)

Rządy premiera Donalda Tuska były określane przez opozycję mianem "rządów ciepłej wody w kranie". Wyjaśnij, co oznacza to określenie. Odpowiedź zapisz na karcie odpowiedzi.

Zadanie 38. (0-1)

W Belgii i Austrii obowiązuje tzw. przymus wyborczy, czyli obowiązek udziału w wyborach powszechnych i referendach. Czy takie rozwiązanie należy wprowadzić w Polsce? Zajmij stanowisko w tej sprawie i uzasadnij je, podając 2 argumenty. Napisz odpowiedź na karcie odpowiedzi.

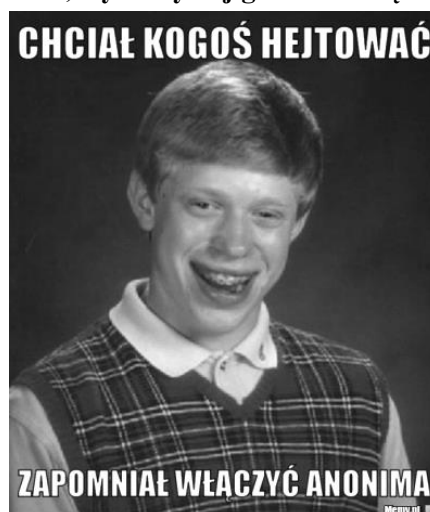
Zadanie 39. (0-1)

Na podstawie danych z tabeli umieszczonej na stronie 3, napisz i uzasadnij dlaczego - według ciebie - w styczniu 2014 roku średnia ocena istotności wszystkich wyborów była najniższa w stosunku do innych okresów. Napisz odpowiedź na karcie odpowiedzi.

Zadanie 40. (0-1)

Wskaż imię i nazwisko osoby, która jest obecnie wójtem twojej gminy lub burmistrzem/prezydentem twojego miasta. Napisz odpowiedź na karcie odpowiedzi.

Zapoznaj się z materiałem i, o ile będzie to możliwe, wykorzystaj go do rozwiązania zadania 41.

Źródło: http://kominek.es/wp-content/uploads/2013/01/Depositphotos_9544162_m.jpg, http://i1.memey.pl/obrazki/17ce608340_chcial_kogos_hejtowac.jpg z dn. 17.09.2014 r.

Zadanie 41. (0-1)

Opierając się na wiedzy własnej oraz powyższym materiale graficznym napisz, na czym polega „hejtowanie”. Wskaż, gdzie najczęściej występuje „hejtowanie” oraz przyczynę występowania w tym miejscu. Napisz odpowiedź na karcie odpowiedzi.

Zadanie 42. (0-1)

Opierając się na słowach Jana Nowaka-Jeziorańskiego umieszczonych na stronie 1, odpowiedz na pytanie: dlaczego brak udziału obywateli w życiu publicznym osłabia demokrację? Odpowiedź uzasadnij. Napisz odpowiedź na karcie odpowiedzi.

Zadanie 43. (0-1)

Opierając się na słowach Jana Nowaka-Jeziorańskiego umieszczonych na stronie 1, wskaż jeden współczesny przykład „kruchości demokracji”. Napisz odpowiedź na karcie odpowiedzi.

Zadanie 44. (0-1)

Wskaż przykład jednego stowarzyszenia lub fundacji, a następnie podaj przykład działania podejmowanego przez tę instytucję (np. nazwę realizowanego programu, opis realizowanego działania: na czym ono polega, do kogo jest skierowane). Napisz odpowiedź na karcie odpowiedzi.

Zapoznaj się z poniższym materiałem i, jeśli będzie to zasadne, wykorzystaj go do rozwiązania zadań 45-47.

Zwolnienie z WF. Na alergię, miesiączkę, zawroty głowy

Czy nasze dzieci naprawdę mają problem z wychowaniem fizycznym? Wystarczy wpisać w wyszukiwarce „jak załatwić sobie zwolnienie z WF”, aby znaleźć dziesiątki wpisów. [...] Marta dowiedziała się, że jak się ma alergię na kurz, to zwolnienie dostaje się od ręki. Wydawać by się mogło, że alergii symulować się nie da. Nic bardziej mylnego - wystarczy pochodzić bez rękawiczek przez kilka mroźnych dni albo długo trzymać ręce w lodowatej wodzie. Wtedy będą zaczerwienione, a stąd już coraz bliżej do zwolnienia z lekcji. Ale jak sprawić, aby lekarz nie zlecił testów alergologicznych? Uczniowie podają sobie w internecie nazwiska i adresy tych lekarzy, którym nie chce się bawić z testami. Zwolnienie wypisują od ręki. [...]

Tomek (imię zmienione) od prawie 10 lat uczy WF-u w jednym z toruńskich liceów. - Dziewczyny myślą, że jak jestem facetem, to nie wiem, co jaki czas kobiety dostają miesiączkę. Jedna uczennica potrafi trzy razy w miesiącu zgłaszać niedyspozycję - mówi nauczyciel. Tomek dodaje, że czasem rozumie swoich uczniów. W szkole jest jeden prysznic, a WF często przypada np. pomiędzy angielskim i chemią. Nastolatki nie chcą przez pół dnia chodzić spoczone, więc wybierają mniejsze zło i nie ćwiczą.

- Nie dziwię się czasem synowi, że nie chce chodzić na WF. Jego nauczycielka przyjmuje taktykę na „macie”, czyli „macie piłkę i grajcie”. Tak grają na orlikach po lekcjach. Od szkoły oczekują ciekawszych ćwiczeń - mówi Ewa, mama czwartoklasisty.

Przykład z innej szkoły: uczennice III a siedzą na ławce i czeszą sobie włosy. Pytam, dlaczego nie ćwiczą. Jedna z dziewczynek tłumaczy: - Mieliliśmy dziś apel, więc mam rajtuzki i spódniczkę. Mama powiedziała, żebym się nie męczyła z przebieraniem.

Akademia Wychowania Fizycznego co 10 lat bada kondycję fizyczną dzieci. W 1989 r. ośmiolatek miał siłę wisieć na drążku przez 17 sekund, a dziś chłopiec w tym samym wieku utrzyma się tylko przez 7 sekund. Wolniej też biega, ale za to wygrywa w siłowaniu na ręce. Dlaczego? Jest grubszy i lepiej odżywiony od swojego kolegi sprzed prawie trzech dekad. [...]

Na podstawie:

http://torun.gazeta.pl/torun/1,48723,15624995,Zwolnienie_z_WF_Na_alergie_miesiaczke_zawroty_glowy.html z dn. 15.09.2014.

http://krakow.gazeta.pl/krakow/1,44425,15544433,Niechciane_lekcje_WF_Dzieci_prosza_o_zwolnienie.html#ixzz3DNr4LdR2 z dn. 15.09.2014.

Zadanie 45. (0-1)

Wskaż dwie wymienione w tekście przyczyny, z powodu których uczniowie nie chcą ćwiczyć na WF-ie. Napisz odpowiedź na karcie odpowiedzi.

Zadanie 46. (0-1)

Wskaż dwa czynniki podane w tekście, które ułatwiają niećwiczenie na lekcjach WF. Napisz odpowiedź na karcie odpowiedzi.

Zadanie 47. (0-1)

Jakie działania twoim zdaniem można podjąć, aby zachęcić uczniów do udziału w lekcji WF? (1) Podaj 2 przykłady działań, (2) uzasadnij, dlaczego wskazane przez ciebie działania mogłyby być efektywne. Napisz odpowiedź na karcie odpowiedzi.

Zapoznaj się z poniższym materiałem i wykorzystaj go do rozwiązania zadania 48.

Źródło: <http://www.andrzejrysuje.pl/wp-content/uploads/2014/08/polaki-buraki-cebulaki.png> z dn. 17.09.2014.

Zadanie 48. (0-1)

Wskaż dwa problemy odnoszące się do postawy bohaterów powyższego rysunku i uzasadnij, co wskazuje na ich występowania. Napisz odpowiedź na karcie odpowiedzi.

II
ETAP

Chcesz przygotować się jeszcze lepiej do następnego etapu? Poznaj Międzyszkolne Kluby Olimpijskie! Dołącz do jednego z istniejących w twojej okolicy klubów lub polub nasz fanpage, na którym również jako pierwsi opublikujemy **klucz odpowiedzi** do testu. Lista klubów i pozostałe informacje na www.facebook.com/ceo.mkoi.

W II etapie twoim zadaniem będzie m.in. zrealizowanie projektu. Informacje o tym, czym jest projekt i jak go zrealizować, znajdziesz w poradniku (www.ceo.org.pl/kwoie/projekt).

Aby móc zrealizować projekt, musisz się zarejestrować poprzez formularz restrykcyjny. Link do niego otrzymasz na twój adres e-mail wskazany przez nauczyciela w protokole z etapu szkolnego. Formularz wypełnij od 17 do 19 listopada. Po przesłaniu formularza otrzymasz dalsze wskazówki.

Zad.	Odp.	Umiejętności	Wiadomości	Źródła	Komentarz
1.	D	odtworzenie posiadanych informacji;	podmioty działające w sferze publicznej (zadania, formy działania, przykłady); postawa obywatelska;	KOSS: cz. 1, s. 177.;	Idea społeczeństwa obywatelskiego polega na angażowaniu się w sprawy publiczne. Przykłady wymienione w odpowiedziach A-C dotyczą spraw publicznych, więc poprawną odpowiedzią jest odpowiedź D wskazująca na poprawność odpowiedzi A, B, C.
2.	B	selekcjonowanie;	demokracja (historia w Polsce i na świecie, rodzaje i ich cechy, kryzys demokracji: legitymizacja władzy, populizm, ruchy skrajne – przyczyny, zagrożenia, przeciwdziałanie);	KOSS: cz. 1., s. 131-132.;	Odpowiedź B jest poprawna ponieważ demokracja liberalna (konstytucyjna) tym różni się od demokracji większościowej, że prawa mniejszości podlegają ochronie.
3.	B	odtworzenie posiadanych informacji;	obradę Okrągłego Stołu (uczestniczące strony, skutki z uwzględnieniem przebiegu początku transformacji ustrojowej);	Przekazy medialne;	Odpowiedź B jest poprawna ponieważ zdjęcie przedstawia Tadeusza Mazowieckiego.
4.	A	odtworzenie posiadanych informacji;	Solidarność (przyczyny powstania, charakter ruchu, działalność w latach 1980-1989);	KOSS: cz. 1, s. 36.;	Odpowiedź A jest poprawna ponieważ, jak podaje wskazane źródło, „31 sierpnia 1980 r. w Gdańsku Mieczysław Jagielski i (...) Lech Wałęsa podpisali porozumienia sierpniowe. [...] Władze zgodziły się na (...) możliwość tworzenia wolnych związków zawodowych - 10 listopada 1980 r. Sąd Najwyższy zarejestrował NSZZ "Solidarność"."
5.	C	wskazywanie różnic;	rozwiązywanie sporów;	KOSS: cz. 1, s. 35.;	Odpowiedź A nie dotyczy żadnej z metod, jest więc cechą wspólną. Odpowiedź B dotyczy obu metod, jest więc cechą wspólną. Odpowiedź C dotyczy wyłącznie mediacji, jest więc cechą odróżniającą. Odpowiedź D dotyczy obu metod, jest więc cechą wspólną.
6.	C	odtworzenie posiadanych informacji;	mniejszości w Polsce (narodowe, etniczne, grupy migrantów);	KOSS: cz. 1, s. 219.;	Odpowiedź A to definicja rasizmu, B – nazizmu/ogólnie pojętej ksenofobii, D – homofobii. Odpowiedź C wskazuje bezpośrednio na antysemityzm.
7.	C	odtworzenie posiadanych informacji;	partie polityczne (doktryny polityczne, przykłady w Polsce);	KOSS: cz. 2, s. 16.;	Opis cech charakterystycznych dla poszczególnych ideologii jest zaprezentowany we wskazanym źródle.
8.	B	odtworzenie posiadanych informacji;	mniejszości w Polsce (narodowe, etniczne, grupy migrantów);	KOSS: cz. 1, s. 217.;	Odpowiedź B jest poprawna ponieważ, jak podaje wskazane źródło, „Ponadto w Polsce żyją też Łemkowie, Romowie (Cyganie), Tatarzy i Karaimi, którzy należą do tzw. mniejszości etnicznych, nieutożsamiających się z narodem posiadającym własne państwo”
9.	D	odczytywanie podanych informacji;	wybory (sposób przygotowania i przeprowadzenia, cechy, rodzaje, prawa wyborcze);	Przekazy medialne;	Odpowiedź D jest poprawna, ponieważ w czerwcu 2014 r. odsetek, o którym mowa w poleceniu, wynosił 36%.
10.	B	odtworzenie posiadanych informacji;	samorządy terytorialne (rodzaje, zadania, zasady działania, organy, zasady wyboru, kompetencje);	Przekazy medialne: Materiał źródłowy;	Niezależnie od rodzaju organu samorządu terytorialnego (stanowiący czy wykonawczy), respondenci z grupy niewiedzącej, czy wezmą udział w wyborach samorządowych, najliczniej wybierali odpowiedź "na kandydatów niezwiązanych z obecnymi władzami Pana(i) gminy/miasta" (43% w stosunku do 41% i 35%) oraz "na innego kandydata niż ten, które obecnie sprawuje urząd" (47% w stosunku do 42% i 38%).
11.	A	odczytywanie podanych informacji;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.;	Przekazy medialne: Materiał źródłowy;	Tabela 2 przedstawia preferencje wyborcze badanych wskazując odsetek respondentów mających te preferencje oraz informuje o odsetku osób zainteresowanych udziałem w wyborach. Z tabeli 2 wiadomo, że wśród 75% respondentów 40% chce wziąć udział w wyborach (co daje 30% respondentów chętnych do udziału w wyborach), a wśród 25% respondentów 20% chce wziąć udział w wyborach (co daje 5% respondentów). Zatem łącznie 35% respondentów chce wziąć udział w wyborach do rad gmin.
12.	C	porównywanie; uogólnianie;	wybory (sposób przygotowania i przeprowadzenia, cechy, rodzaje, prawa wyborcze);	KOSS: cz. 1., s. 99.; KOSS: cz. 2., s. 37.;	Odpowiedź A jest błędna, ponieważ w Polsce nie występują wybory powszechne do organów władzy sądowniczej. W wyborach powszechnych są wybierane organy wykonawcze gmin i Prezydent RP (2 organy). Wybory powszechne odbywają się do Sejmu, Senatu, rady gmin, rad powiatów, sejmików województw (5 organów). Zatem poprawna jest odpowiedź C.

Zad.	Odp.	Umiejętności	Wiadomości	Źródła	Komentarz
13.	D	wskazywanie przykładów;	samorządy terytorialne (rodzaje, zadania, zasady działania, organy, zasady wyboru, kompetencje);	KOSS: cz. 1., s. 99.;	Odpowiedź A jest błędna, gdyż wojewoda jest organem administracji rządowej, a nie samorządowej. Odpowiedź B jest błędna, gdyż starosta jest wybierany przez radę powiatu a nie przez wyborców. Odpowiedź C jest błędna, gdyż wybory sołtysa nie wchodzi w skład wyborów samorządowych. Odpowiedź D jest poprawna, gdyż organy wykonawcze gmin (wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast) są wybierani w wyborach bezpośrednich.
14.	B	odtworzenie posiadanych informacji;	samorządy terytorialne (rodzaje, zadania, zasady działania, organy, zasady wyboru, kompetencje);	KOSS: cz. 1, S. 88.;	Każda gmina i powiat posiadają swoją jedną radę. Ponieważ w Polsce jest 2478 gmin i 314 powiatów, liczba rad gmin jest większa niż rad powiatów.
15.	D	odtworzenie posiadanych informacji;	samorządy terytorialne (rodzaje, zadania, zasady działania, organy, zasady wyboru, kompetencje);	Przekazy medialne;	Odpowiedź A jest błędna, gdyż wybory Prezydenta RP mają zasięg ogólnopolski, a prezydenta Krakowa – ograniczony do miasta Krakowa. Odpowiedź B jest błędna, gdyż bierne prawo wyborcze w wyborach Prezydenta RP uzyskuje się w wieku 35 lat, a w wyborach na prezydenta miasta w wieku 21 lat. Odpowiedź C jest błędna, gdyż długość kadencji Prezydenta RP to 5 lat, a prezydenta miasta to 4 lata. Odpowiedź D jest poprawna, gdyż zarówno prezydent miasta jak Prezydent RP zostaje wybrany dopiero wtedy, gdy uzyska bezwzględną większość głosów.
16.	A	odtworzenie posiadanych informacji;	samorządy terytorialne (rodzaje, zadania, zasady działania, organy, zasady wyboru, kompetencje);	KOSS: cz. 1, s. 90.;	Odpowiedź A jest poprawna ponieważ, jak podaje wskazane źródło, „Zadania samorządu gminnego związane z infrastrukturą społeczną: prowadzenie szkół podstawowych i gimnazjów (...)”.
17.	D	selekcjonowanie;	samorządy terytorialne (rodzaje, zadania, zasady działania, organy, zasady wyboru, kompetencje);	KOSS: cz. 1, s. 90.;	Wykaz zadań własnych i zleconych znajduje się we wskazanym źródle.
18.	B	odtworzenie posiadanych informacji;	budżet gminy (sposób przyjmowania, dochody, wydatki);	KOSS: cz. 1, s. 114.;	Odpowiedź B jest poprawna ponieważ, jak podaje wskazane źródło, „(...) w celu pokrycia deficytu budżetowego, czyli wydatków wyższych niż planowane dochody (...)”.
19.	D	odczytywanie podanych informacji;	struktura społeczna;	Przekazy medialne: Materiał źródłowy;	Odpowiedź A jest błędna, ponieważ różnica wynosi 2,1 (30 – 27,9), co nie stanowi najmniejszej różnicy spośród wymienionych państw. Odpowiedź B jest błędna, ponieważ różnica wynosi 1,1 (24,2 – 23,1), co nie stanowi najmniejszej różnicy spośród wymienionych państw. Odpowiedź C jest błędna, ponieważ różnica wynosi 1,1 (23,1 – 22,0), co nie stanowi najmniejszej różnicy spośród wymienionych państw. Odpowiedź D jest poprawna, ponieważ różnica wynosi 1 (29,3 – 28,3) i jest najmniejsza w stosunku do pozostałych państw.
20.	A	odczytywanie podanych informacji;	struktura społeczna;	Przekazy medialne: Materiał źródłowy;	We wszystkich krajach kobiety wyprowadzają się statystycznie w młodszym wieku niż mężczyźni.
21.	D	łączenie;	mapa polityczna świata; struktura społeczna;	Przekazy medialne: Materiał Źródłowy; Atlas: Stolice państw europejskich;	Odpowiedź A jest błędna, ponieważ przeciętny wiek opuszczania przez mężczyzn domu rodzinnego wynosi 28,5, co nie jest najwyższym wynikiem wśród wymienionych państw. Odpowiedź B jest błędna, ponieważ przeciętny wiek opuszczania domu rodzinnego przez mężczyzn na Litwie wynosi 29,1, co nie jest najwyższym wynikiem wśród wymienionych państw. Odpowiedź C jest błędna, ponieważ Bukareszt jest stolicą Rumunii, a ta nie graniczy z Polską. Odpowiedź D jest poprawna, ponieważ przeciętny wiek opuszczania domu rodzinnego na Słowacji (sąsiad Polski) jest najwyższy w stosunku do innych wymienionych państw (31,5).
22.	B	porównywanie; uogólnianie; wskazywanie przykładów;	różne rodzaje państwa wraz z przykładami państw (ustrój polityczny, forma państwa, ustrój ekonomiczny, jednolitość, stopień scentralizowania, system partyjny, system rządów);	KOSS: cz. 1., s. 126;	Wszystkie państwa zaznaczone na mapie mają status państw opiekuńczych (przy czym stopień opiekuńczości różni się w tych państwach). Państwa minimalne są rzadkością wśród krajów globalnej Północy, w których państwo prowadzi aktywną politykę gospodarczą i społeczną (np. zapewnia bezpłatną edukację, opiekę medyczną, powszechne emerytury itp.).
23.	A	odtworzenie posiadanych informacji;	organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sędziowskiej (zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji);	Przekazy medialne;	Odpowiedź A jest poprawna, gdyż mimo niepodpisania umowy koalicyjnej, zaplecem rządu w Sejmie jest Platforma Obywatelska i Polskie Stronnictwo Ludowe.

Zad.	Odp.	Umiejętności	Wiadomości	Źródła	Komentarz
24.	C	wnioskowanie;	wybory (sposób przygotowania i przeprowadzenia, cechy, rodzaje, prawa wyborcze);	Materiał źródłowy;	<p>Odpowiedź A jest błędna, gdyż poparcie zarówno dla PO jak i PSL spadło między rokiem 2011 a 2014.</p> <p>Odpowiedź B jest błędna, gdyż suma poparcia dla NP i TR w 2014 r. wynosi ok. 10%, czyli mniej więcej tyle samo co w 2011 r.</p> <p>Odpowiedź C jest poprawna, gdyż respondenci wskazywali w sondażu na inną niż jedna z wymienionych partii ponad 3 razy częściej niż w głosowali na inną partię w wyborach w 2014 r. i ponad 6 razy częściej niż w wyborach w 2011 r.</p> <p>Odpowiedź D jest błędna, gdyż o ile wyniki sondażowe PiSu są zanizone w stosunku do wyników wyborczych, o tyle wyniki sondażowe Nowej Prawicy są porównywalne z wynikami wyborczymi.</p>
25.	A	odczytywanie podanych informacji;	wybory (sposób przygotowania i przeprowadzenia, cechy, rodzaje, prawa wyborcze);	Materiał źródłowy;	<p>Odpowiedź A jest poprawna, gdyż poparcie dla Twojego Ruchu spadło mniej więcej o tyle samo punktów procentowych co poparcie dla PO, jednak Twój Ruch uzyskał ok. 4-krotnie niższe poparcie niż PO w 2011 r. W związku z tym podobne zmiany w punktach procentowych między poparciem dla PO i TR przekładają się na ok. 4-krotnie silniejsze zmiany względne między TR i PO. Z kolei poparcie dla Nowej Prawicy wzrosło.</p>
26.	B	wskazywanie wspólnych cech;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.; partie polityczne (doktryny polityczne, przykłady w Polsce); wybory (sposób przygotowania i przeprowadzenia, cechy, rodzaje, prawa wyborcze);	Przekazy medialne;	<p>Odpowiedź A jest błędna, gdyż Twój Ruch nie przekroczył progu wyborczego w wyborach do PE w 2014 r., a Nowa Prawica przekroczyła próg.</p> <p>Odpowiedź B jest poprawna, ponieważ zarówno Janusz Korwin-Mikke jak i Janusz Palikot zwracali na siebie uwagę poprzez takie wydarzenia jak: picie alkoholu publicznie (JP), przyniesienie świńskiego łba do telewizji (JP), wypowiedź o udawanym gwałcie (JKM).</p> <p>Odpowiedź C jest błędna, ponieważ – choć obie partie postulują legalizację narkotyków – to ich postulaty w zakresie związków partnerskich i równouprawnienia płci są sprzeczne.</p>
27.	B	odtworzenie posiadanych informacji;	wybory (sposób przygotowania i przeprowadzenia, cechy, rodzaje, prawa wyborcze);	KOSS: cz. 1, s. 187.;	<p>Odpowiedź B jest poprawna, ponieważ zgodnie z fragmentem wskazanego źródła, „Jeżeli uważamy, że w czasie wyborów doszło do jakichś nieprawidłowości (...), możemy złożyć do Sądy Najwyższego protest wyborczy. Jeśli sąd uzna, że wskazane w protestach nieprawidłowości mogły wypaczyć wynik wyborów, może nawet unieważnić całe wybory (...)”.</p>
28.	A	odtworzenie posiadanych informacji; porządkowanie;	prawo (funkcje, podstawowe zasady, rodzaje prawa, źródła, hierarchia aktów prawnych, procedury przyjmowania konstytucji, umów międzynarodowych, ustaw, rozporządzeń, aktów prawa miejscowego);	KOSS: cz. 2., s. 12.; Przekazy medialne;	<p>Kodeks cywilny jest przykładem ustawy. Akty prawa miejscowego są niżej w hierarchii aktów prawnych niż ustawy. Konwencja o przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet nie została ratyfikowana przez Polskę. Rozporządzenia są niżej w hierarchii aktów prawnych niż ustawy. Stąd odpowiedź „Kodeks cywilny” jest poprawna.</p>
29.	D	odtworzenie posiadanych informacji;	organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowej (zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji);	Przekazy medialne;	<p>Zdjęcie A przedstawia Ewę Kopacz, zdjęcie B – Grzegorza Schetnę, C – Radosława Sikorskiego. Ewa Kopacz jest premierem, Grzegorz Schetyna – szefem MSZ, Radosław Sikorski – marszałkiem Sejmu.</p>
30.	C	wskazywanie przyczyn;	organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowej (zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji);	Przekazy medialne;	<p>Odpowiedź A jest błędna, ponieważ Donald Tusk nie otrzymał wotum nieufności od Sejmu. Odpowiedź B jest błędna, ponieważ – mimo spadku poparcia dla Donalda Tuska w badaniach opinii publicznej – dopiero wybór na szefa Rady Europejskiej spowodował jego dymisję. Spadek poparcia był widoczny wcześniej i był zbywany komentarzami polityków wskazującymi na niepewny charakter sondaży. Za poprawnością odpowiedzi C świadczą m.in. oficjalny powód dymisji, uznawany za prawdziwy zarówno przez koalicję jak i opozycję. Odpowiedź D jest błędna, ponieważ budżet na 2015 r. został przedstawiony w konstytucyjnym terminie.</p>

Zad.	Odp.	Umiejętności	Wiadomości	Źródła	Komentarz
31.	A	interpretowanie;	organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowej (zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji);	Przekazy medialne;	Odpowiedzi B i D są błędne, gdyż expose jest wystąpieniem premiera a nie kandydata na premiera. Odpowiedź C jest błędna, gdyż expose nie ma charakteru corocznego – jest zarysem działań rządu w trakcie sprawowania przez niego funkcji.
32.	B	interpretowanie;	organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowej (zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji);	Materiał źródłowy; Przekazy medialne;	Expose nie zawiera wszystkich działań generujących wydatków, a jedynie te zadania, na których rząd chce się skupić.
33.	C	odczytywanie podanych informacji;	organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowej (zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji);	Materiał źródłowy;	Zgodnie z tytułem materiału źródłowego (podanym w przypisie), szacunkowy koszt realizacji obietnic złożonych w expose to 135 mld zł.
34.	B	porządkowanie; wykonywanie obliczeń;	organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowej (zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji);	Materiał źródłowy;	Odpowiedź A jest błędna, gdyż rozbudowa portów to koszt 11 mld zł, czyli mniej niż wymiana taboru. Odpowiedź B jest poprawna, gdyż wymiana taboru tramwajowego i autobusowego to koszt 13,5 mld zł. Odpowiedź C jest błędna, gdyż budowa żłobków i przedszkoli (2,05) i budowa domów opieki (3,5) to koszt 5,55 mld zł, czyli mniej niż wymiana taboru. Odpowiedź D jest błędna, gdyż rewaloryzacja rent i emerytur (3,8), zwiększenie ulg na dzieci (1,1), rozszerzenie programu urlopów rodzicielskich (1,5), program "złotówka za złotówkę" (0,4), program bezpłatnych podręczników (3,7) to koszt 10,5 mld zł, czyli mniej niż wymiana taboru.
35.	C	selekcjonowanie;	samorządy terytorialne (rodzaje, zadania, zasady działania, organy, zasady wyboru, kompetencje);	KOSS: cz. 1., s. 108.;	Odpowiedzi A, B, D są błędne, co prezentuje opis podziału zadań gminy na własne i zlecone zaprezentowany we wskazanym źródle. Jednocześnie odpowiedź C jest wskazana jako zadanie własne gminy w podanym źródle.
36.	A	odtworzenie posiadanych informacji;	organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowej (zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji);	KOSS: cz. 2, s. 39.;	Odpowiedź A jest poprawna, ponieważ, zgodnie ze wskazanym źródłem, „Jeżeli za rządem nie opowie się wymagana większość posłów, musi się on podać do dymisji. Wtedy nowego premiera proponują sami posłowie.”
37.		interpretowanie;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.;	Przekazy medialne;	Aby odpowiedź została uznana za prawidłową powinna wskazywać na fakt nieprowadzenia tzw. bolesnych reform, tj. na niepodejmowanie przez rząd działań mogących być postrzeganymi negatywnie przez wybrane grupy społeczne.
38.		formułowanie własnego stanowiska (w tym wartościowanie);	wybory (sposób przygotowania i przeprowadzenia, cechy, rodzaje, prawa wyborcze);	Przekazy medialne;	Za zadanie można przyznać 0 bądź 1 punkt. Za zajęcie stanowiska nie przyznaje się punktów. Przyznaje się 1 pkt. za wypisanie dwóch argumentów uzasadniających zajęte stanowisko (za jeden argument przyznaje się 0 punktów). O poprawności uzasadnienia decyduje sprawdzający. Przykłady odpowiedzi: Jestem za wprowadzaniem przymusu wyborczego. Dzięki temu społeczeństwo zostanie zmuszone do zainteresowania się światem polityki i zwiększy się świadomość polityczna. Poza tym zmuszenie obywateli do udziału w wyborach zwiększy ich aktywność społeczną, co może zmotywować ich do podjęcia innych działań w życiu społecznym (np. angażowanie się w działania partii politycznych).

Zad.	Odp.	Umiejętności	Wiadomości	Źródła	Komentarz
39.		uzasadnianie (w tym argumentowanie);	wybory (sposób przygotowania i przeprowadzenia, cechy, rodzaje, prawa wyborcze);	KOSS: cz. 1, s. 251.;	Za zadanie można przyznać 0 bądź 1 punkt. 1 punkt przyznaje się za odpowiedź, spełniającą wszystkie poniższe warunki: (1) wskazanie możliwej przyczyny oraz (2) uzasadnienie jej wpływu na ocenę istotności. O poprawności wskazania przyczyny oraz uzasadnienia jej wpływu decyduje sprawdzający. Przykład odpowiedzi: Przyczyną był brak przeprowadzenia wyborów w latach 2012-2013. Brak przeprowadzenia wyborów wpłynął negatywnie na ocenę istotności wyborów (niezależnie od ich rodzaju), ponieważ respondenci przez dłuższy okres nie doświadczyli udziału w wyborach i mogli przez to uznać je za mało istotne.
40.		odtworzenie posiadanych informacji;	samorządy terytorialne (rodzaje, zadania, zasady działania, organy, zasady wyboru, kompetencje);	Przekazy medialne;	Za zadanie można przyznać 0 bądź 1 punkt. 1 punkt przyznaje się za odpowiedź wymieniającą imię i nazwisko wójta/burmistrza/prezydenta miejscowości, w której znajduje się szkoła. W wypadku, gdy uczeń pochodzi z innej gminy niż gmina szkoły i zgłosi odwołanie do oceny niniejszego zadania opierające się na argumentach, że podał imię i nazwisko wójta/burmistrza/prezydenta gminy, w której mieszka, wtedy za niniejsze zadanie należy przyznać 1 punkt.
41.		odtworzenie posiadanych informacji; odczytywanie podanych informacji; wskazywanie przyczyn;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.;	Przekazy medialne; Przekazy medialne; Materiał źródłowy;	Za zadanie można przyznać 0 bądź 1 punkt. Punkt przyznawany jest za odpowiedź na obie części uwzględnione w poleceniu: <ul style="list-style-type: none"> • opis zjawiska – wskazanie na problem obraźliwego krytykowania. • wskazanie internetu (odwołanie do pierwszego obrazka) jako miejsca występowania i wyjaśnienie, że przyczyną tego jest możliwość zachowania anonimowości w internecie (odwołanie do drugiego obrazka). O poprawności każdej innej odpowiedzi decyduje sprawdzający.
42.		uzasadnianie (w tym argumentowanie);	demokracja (historia w Polsce i na świecie, rodzaje i ich cechy, kryzys demokracji: legitymizacja władzy, populizm, ruchy skrajne – przyczyny, zagrożenia, przeciwdziałanie);	KOSS: cz. 1, s. 125.;	Za zadanie można przyznać 0 bądź 1 punkt. Punkty przyznawane są za spełnienie wszystkich poniższych warunków: (1) wskazanie przyczyny oraz (2) jej uzasadnienie. O poprawności wskazania przyczyny oraz uzasadnienia decyduje sprawdzający. Przykład odpowiedzi: Demokracja to ustrój, w którym źródłem władzy są wszyscy obywatele. Brak udziału w życiu publicznym, także w wyborach władz państwowych, prowadzi do sytuacji, w której władze wybierane są przez małą grupę obywateli. Jest to sprzeczne z ideą demokracji.
43.		wskazywanie przykładów;	demokracja (historia w Polsce i na świecie, rodzaje i ich cechy, kryzys demokracji: legitymizacja władzy, populizm, ruchy skrajne – przyczyny, zagrożenia, przeciwdziałanie);	Przekazy medialne;	Za zadanie można przyznać 0 bądź 1 punkt. Punkt przyznawany jest za wskazanie przykładu niskiego społecznego zaangażowania w życie publiczne. O poprawności przykładu decyduje sprawdzający. Przykład: niska frekwencja w wyborach
44.		wskazywanie przykładów;	podmioty działające w sferze publicznej (zadania, formy działania, przykłady);	Przekazy medialne;	Za zadanie można przyznać 0 bądź 1 punkt. Punkt przyznaje się jedynie w przypadku poprawnego wskazania instytucji i działania przez nią realizowanego. Przykłady odpowiedzi: Fundacja Polska Debatuje - zajmuje się m.in. prowadzeniem warsztatów z zakresu prowadzenia debat publicznych

Zad.	Odp.	Umiejętności	Wiadomości	Źródła	Komentarz
45.		wskazywanie przyczyn;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.;	Przekazy medialne: Materiał źródłowy;	Za zadanie można przyznać 0 bądź 1 punkt. Należy wskazać 2 z 3 poniższych przyczyn: <ul style="list-style-type: none"> • brak warunków w szkołach („W szkole jest jeden prysznic, a WF często przypada np. pomiędzy angielskim i chemią. Nastolatki nie chcą przez pół dnia chodzić spocone, więc wybierają mniejsze zło i nie ćwiczą.”) • nieatrakcyjne lekcje, lenistwo nauczycieli WF („Nie dziwię się czasem synowi, że nie chce chodzić na WF. Jego nauczycielka przyjmuje taktykę na "macie", czyli "macie piłkę i grajcie". Tak grają na orlikach po lekcjach. Od szkoły oczekują ciekawszych ćwiczeń”) • lenistwo uczniów („Pytam, dlaczego nie ćwiczą. Jedna z dziewczynek tłumaczy: - Mieliśmy dziś apel, więc mam rajtuzki i spódniczkę.”) <p>Uwaga: należy rozróżnić przyczyny niechęci ćwiczenia od czynników ułatwiających niećwiczenie na lekcji WF.</p>
46.		odczytywanie podanych informacji;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.;	Przekazy medialne: Materiał źródłowy;	Za zadanie można przyznać 0 bądź 1 punkt. 1 punkt przyznaje się tylko wtedy, gdy uczeń wskazał 2 czynniki. Należy wskazać 2 poniższe czynniki: <ul style="list-style-type: none"> • przyzwolenie rodziców („Pytam, dlaczego nie ćwiczą. Jedna z dziewczynek tłumaczy: - Mieliśmy dziś apel, więc mam rajtuzki i spódniczkę.”) • łatwość uzyskania zwolnienia lekarskiego („Uczniowie podają sobie w internecie nazwiska i adresy tych lekarzy, którym nie chce się bawić z testami. Zwolnienie wypisują od ręki.”)
47.		formułowanie własnego stanowiska (w tym wartościowanie); uzasadnianie (w tym argumentowanie);	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.;	Przekazy medialne: Materiał źródłowy;	Za zadanie można przyznać 0 bądź 1 punkt. Punkty przyznawane są za spełnienie wszystkich poniższych warunków: (1) wskazanie propozycji działania oraz (2) uzasadnienie jego trafności. O poprawności wskazania działania i jego uzasadnienia decyduje sprawdzający. <p>Przykłady odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • danie uczniom możliwości wyboru dyscyplin trenowanych na lekcji WF – wybór umożliwia podjęcie decyzji zgodnie z zainteresowaniami, co zwiększa motywację do udziału w lekcjach WF • prowadzenie jednorazowych lekcji przez znanych sportowców – osoby publiczne cieszą się często autorytetem w społeczeństwie, dlatego ich działania zachęcające młodzież do udziału w lekcjach WF mogą mieć pozytywne skutki • zwiększenie oferty dyscyplin uprawianych na lekcjach WF – dzięki temu przeciwdziała się monotonii zajęć, a zatem zwiększa ich atrakcyjność • organizacja zajęć z WF na ostatnich lekcjach – daje możliwość bezpośredniego wzięcia prysznica w domu/szkole, co odpowiada na problem osób niećwiczących z powodu braku możliwości umycia się po lekcji WF
48.		interpretowanie;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.;	Przekazy medialne: Materiał źródłowy; Przekazy medialne;	Za zadanie można przyznać 0 bądź 1 punkt. Punkty przyznawane są za spełnienie wszystkich poniższych warunków: (1) wskazanie dwóch problemów oraz (2) uzasadnienie, co na nie wskazuje. O poprawności wskazania problemu oraz uzasadnienia decyduje sprawdzający. <p>Przykłady odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak świadomości ekologicznej (zaśmiecanie środowiska) – wskazuje na to nieodpowiedniość miejsca, w którym śmieci mają zostać wyrzucone przez bohatera obrazka • brak wzorców rodzicielskich – wskazują na to nieprzykładne słowa ojca o miejscu wyrzucenia śmieci, egoizm, interesowanie się tylko swoim interesem, • zawłaszczanie miejsca na plażach (grodzenie się parawanami) – wskazują na to słowa ojca („za parawan” można rozumieć jako „poza moje/nasze terytorium”)